

Kilpailutoiminnan taloudellinen epävarmuus

Pääkirjoitus

Olen viime viikkojen aikana käynyt eduskunnassa kolmesti osana MAOL:n, BMOL:n ja FETO:n delegaatiota keskustelemassa eri ihmisten kanssa kilpailutoiminnan jatkuvuudesta ja jatkuvuuden taloudellisista edellytyksistä.

Suomella on pitkä historia tiedeolympialaisiin osallistumisessa. Esimerkiksi kansainvälisiin matematiikkaolympialaisiin Suomi on osallistunut ensimmäisen kerran vuonna 1965. Menestys on ollut vaihtelevaa, mutta kilpailutoiminta ja valmennus ovat motivoineet monia koululaisia. Näistä monet ovat myöhemmin sijoittuneet yliopistoihin. Kilpailutoiminta ja tieteen harrastaminen antavat kuitenkin hyvän pohjan muullekin kuin akateemiselle uralle.

Koululaisille kilpailut antavat myös vertaistukea: koulussa ei välttämättä ole kovinkaan monta matematiikan tai fysiikan tai vaikkapa filosofian harrastajaa. Valmennuksen kautta voi tutustua muihin kaltaisiinsa nuoriin.

Toiminnassa on yksi ongelma, ja se on talous. Vaikka toiminta on kustannustehokasta, niin se vaatii rahoitusta. Rahoitus tulee OPH:n järjestömomentilta. Järjestömomentilla on kovin vähän jaettavaa rahaa hakijoiden lukumäärään ja tarpeisiin suhteutettuna. Lisäksi tältä momentilta voidaan saada rahaa vain vuodeksi kerrallaan. Kun päätös rahoituksesta tulee touko- tai kesäkuussa, niin alkuvuosi on jouduttu elämään riskillä.

Matematiikan olympiavalmennukseen tehdään valtava määrä vapaaehtoistyöntunteja. Ongelma ei ole kuiten-

kaan vain matematiikan valmennuksen ja kilpailujen rahoituksessa, vaan kaikessa tiedekilpailutoiminnassa. Tällä hetkellä ollaan pisteessä, jossa esimerkiksi MAOL joutuu miettimään, miten kauan toimintaa enää voi jatkaa.

Jokainen poliitikko tai avustaja, jonka kanssa tilanteesta on keskusteltu, on vaikuttanut ymmärtävän ongelman ja ymmärtävän toiminnan tärkeyden. Pelkkä sympatia ei vain riitä. Pelkän sympatian ja epävarmuuden varaan ei voida perustaa pitkäjänteistä ja laadukasta toimintaa.

Yllä oleva virke on sikäli väärin, että itse asiassa sympatian ja epävarmuuden varaan on rakennettu toimintaa. Sitä on jopa kehitetty. Se on myös laadukasta. Epävarmuus on kuitenkin kuluttavaa, ja se syö aikaa ja intoa itse asiaan keskittymiseltä. Taloudellinen tilanne täytyy saada korjattua kuntoon.

Esimerkiksi matematiikan olympiavalmennuksen toiminta on kattavaa. Materiaaleja voi hyödyntää kuka tahansa. Opettaja voi luokassa tarjota ylöspäin eriyttävää materiaalia vaikka printtaamalla peruskoululaisten ensimmäisen valmennuskirjeen. Materiaaleja voi vapaasti hakea kuka tahansa. Myös valmennusviikonloppuihin voi tulla.

Yleinen ajatus matematiikan olympiavalmennuksessa on ollut se, että toiset harrastavat erilaisia lajeja, kuten jääkiekkoa, me vain satumme harrastamaan matematiikan olympiavalmennusta. Uskomme toimintaan. Pidämme sitä hyödyllisenä. Lisäksi se on kivaa. Sik-

si teemme näin. Toimintaedellytykset pitäisi kuitenkin turvata.

Anne-Maria Ernvall-Hytönen

PS. MAOL:lla on kilpailutoiminnan rahasto, johon esim. firmat voivat lahjoittaa rahaa, jos ne haluavat

tukea nuorten tiedeolympiatoimintaa: <https://maol.fi/tue-kilpailutoimintaa/>

PPS. Jos innostuit peruskoululaisten valmennuskirjeestä, niin sen löydät täältä: https://matematiikkakilpailut.fi/valmennus/2023/kirje1_internet.pdf